

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 127/2023
27.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Светлана Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Невенке Важић, Бате Цветковића и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном поступку окривљеног АА, због кривичног дела међународне родитељске отмице из члана 1204 став а у вези члана 2. Глава 18. Кривичног законика САД, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Тодоровића, поднетом против правноснажних решења Вишег суда у Суботици Кре 15/21 од 04.07.2022. године и Кв 214/22 од 08.12.2022. године, у седници већа одржаној дана 27.04.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Тодоровића, поднет против правноснажних решења Вишег суда у Суботици Кре 15/21 од 04.07.2022. године и Кв 214/22 од 08.12.2022. године.

Образложење

Решењем Вишег суда у Суботици Кре 15/21 од 04.07.2022. године одбијен је захтев браниоца лица чије се изручење захтева - окривљеног АА, адвоката Александра Тодоровића од 06.06.2022. године, за исплату нужних издатака и награде у поступку за изручење лица.

Решењем Вишег суда у Суботици Кв 214/22 од 08.12.2022. године одбијена је као неоснована жалба браниоца лица чије се изручење захтева - окривљеног АА, адвоката Александра Тодоровића изјављена против првостепеног решења.

Против наведених правноснажних решења захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Александар Тодоровић, због повреде закона из члана 441. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев и укине побијана решења и предмет врати на поновни поступак и одлучивање Вишем суду у Суботици.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку и у седници већа, коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП) размотрио списе предмета са одлукама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је неоснован.

У образложењу поднетог захтева за заштиту законитости наводи се да је правноснажним одлукама, учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, јер је побијаним решењима одбијен захтев за исплату трошкова поступка – награде и нужних издатака браниоца у поступку пружања правне помоћи лицу чије се изручење захтева – окривљеном АА, иако је поступак изручења у односу на њега правноснажно окончан решењем којим се одбија његово изручење, због чега исти у смислу Закона о међународној правној помоћи у кривичним стварима и Уговора о изручењу између Републике Србије и САД, а сходном применом одредаба ЗКП, конкретно одредбе члана 265. ЗКП, има право на накнаду трошкова одбране од стране изабраног браниоца, обзиром да успео у поступку, који је против њега вођен.

Неосновани су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Тодоровића којима се указује на повреду кривичног закона из члана 441. став 4. ЗКП, а ово из следећих разлога:

Из списка предмета произилази да је пред Вишим судом у Суботици вођен поступак пружања међународне правне помоћи у кривичним стварима ради екстрадиције окривљеног АА, држављанина Краљевине ... у САД, као државу молиљу, ради вођења кривичног поступка због кривичног дела међународне родитељске отмице из члана 1204 став а у вези члана 2. Глава 18. Кривичног законика САД. Овај поступак је окончан решењем ванпрестресног кривичног већа Вишег суда у Суботици Кв 51/22 од 06.04.2022. године, којим је одбијен захтев за изручење окривљеног АА у државу молиљу, које решење је постало правноснажно доношењем решења Апелационог суда у Новом Саду Кж Кре 12/22 од 10.05.2022. године.

Изабрани бранилац окривљеног, адвокат Александар Тодоровић је 07.06.2022. године суду поднео трошковник којим је тражио да му се на основу награде и насталих трошкова одбране окривљеног АА исплати износ од 472.140,00 динара, уз који је приложио пуномоћје. Првостепеним побијаним решењем, одбијен је захтев браниоца за исплату нужних издатака и награде у поступку за изручење лица, а другостепено веће Вишег суда у Суботици је одлучујући о жалби браниоца окривљеног изјављеној против првостепеног решења донео решење Кв 214/22 од 08.12.2022. године, којим је жалба одбијена као неоснована.

Одредбом члана 265. став 1. ЗКП, прописано је да када се обустави кривични поступак или се оптужба одбије, или се окривљени ослободи од оптужбе изрећи ће се у решењу, односно пресуди да трошкови кривичног поступка из члана 261. став 2. тачка 1) до б) тог законика, нужни издаци окривљеног и нужни издаци и награда браниоца и

пуномоћника (члан 103. став 3), као и награда вештака стручног саветника, падају на терет буџетских средстава суда.

Одредбом члана 266. ЗКП, одређено је да награда и нужни издаци браниоца и пуномоћника оштећеног као тужиоца или приватног тужиоца дужно да плати заступано лице, без обзира ко је по одлуци суда дужан да сноси трошкове кривичног поступка, осим ако по одредбама тог законика награда и нужни издаци браниоца падају на терет буџетских средстава суда, те да ће се, ако је окривљеном постављен бранилац, а плаћањем награде и нужних издатака би било доведено у питање издржавање окривљеног или издржавање лица које је он обавезан да издржава, награда и нужни издаци браниоца исплатити из буџетских средстава суда.

Поступак екстрадиције односно изручења страног држављанина страном држави ради вођења кривичног поступка је посебан судски поступак који се по својим основним карактеристикама разликује од кривичног поступка. Наиме, ради се о нестраначком поступку, у коме нема кривичноправног захтева и који се не покреће на иницијативу странака у кривичном поступку, већ суд поступа по закону и по службеној дужности у ситуацији када добије замолницу за изручење страног држављанина држави молиљи и на тај начин испуњава правне обавезе преузете од стране Републике Србије по закљученим билатералним или мултилатералним уговорима. Самим тим, а супротно наводима захтева за заштиту законитости, у таквом поступку нема законског основа за аналогну примену одредбе члана 265. ЗКП, која се примењује у ситуацији када овлашћени тужилац није успео са кривичноправним захтевом у кривичном поступку односно прописује случајеве накнаде трошкова одбране у случају када је о кривичноправном захтеву у одређеној кривичној ствари, донета мериторна судска одлука којом је поступак обустављен, одбијена оптужба или је окривљени ослобођен од оптужбе

Како у конкретном случају кривични поступак према окривљеном није обустављен, нити је одбијена оптужба, односно окривљени није ослобођен од оптужбе, а одбијање замолнице за изручење страног држављанина држави молиљи ради вођења кривичног поступка се, по оцени Врховног касационог суда, ни на који начин не може уподобити са мериторним одлукама о кривичноправном захтеву, то нема законских услова да нужни издаци и награда браниоца окривљеног, падну на терет буџетских средстава суда.

Ово поготово имајући у виду да се у конкретном случају ради о исплати награде и нужних издатака изабраног браниоца окривљеног, ангажованом након што му је претходно од стране суда био постављен бранилац по службеној дужности, то је у смислу члана 266. ЗКП, награду и нужне издатке дужно да плати заступано лице, обзиром да између окривљеног и његовог браниоца као и између заступаног лица и његовог пуномоћника, постоји уговорни однос на основу којег се једна страна обавезује да пружи захтеване правне услуге, а друга страна да ове услуге плати.

Имајући у виду наведено, Врховни касациони суд налази да се неосновано захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног указује да је у конкретној ситуацији суд био дужан да донесе одлуку да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда, аналогном применом одредбе члана 265. став 1. ЗКП.

У преосталом делу захтева, бранилац окривљеног, оспорава и полемиче са разлозима побијаних решења, што представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, која сходно члану 485. став 4. ЗКП не представља дозвољен разлог за подношење овог ванредног правног лека окривљеном преко браниоца, због чега се Врховни касациони суд у разматрање и оцену ових навода браниоца није упуштао.

Налазећи да побијаним решењима није учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, то је Врховни касациони суд на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Тодоровића одбио као неоснован и донео одлуку као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Андреа Јаковљевић,с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић